

1. Uvod

Neki od privrednih subjekta mogu imati manje ili čak veće poteškoće prilikom poslovanja, a sastoje se u nedostatku mogućnosti izvršavanja obaveza, a time i u nemogućnosti plaćanja, što dovodi do neizvršavanja obaveza ka trećim licima. Povjerioci i treća lica mogu se naći u situaciju da sopstvena potraživanja budu ugrožena, te i njihova imovina koju su uložili u privredni subjekt. S obzirom da nisu u mogućnosti da naplate svoja potraživanja, slijedi neminovno pokretanje stečaja kao postupka koji predstavlja kraj tog subjekta.

Stečajno pravo se može definisati kao naučna disciplina koja izučava i stečajni postupak. Njegov naziv je čest za ovu materiju, a istovremeno je i najprihvatljiviji, dok predmet ove naučne discipline je stečajni postupak i stečaj, a već smo pojasnili da se radi o dva termina istog instituta, te da stečajno pravo ne predstavlja samo stečajni postupak. Velikim dijelom predmet našeg proučavanja predstavljaće odredbe stečajnog postupka, međutim stečajno pravo takođe čine i uzroci koji dovode do samog pokretanja stečaja, kao i posledice koje se javljaju iz toga. Predmet stečajnog prava jeste i reorganizacija, kao institut koji omogućava nastavak rada stečajnog dužnika. Pored toga, predmet stečajnog prava može se definisati i u uže smislu. Takodje, može se reći da predmet stečajnog prava predstavlja namirenje povjerilaca stečajnog dužnika. Ipak, tada ćemo skoro definisati cilj stečajnog postupka.

Predmet stečajnog prava predstavlja stečajni postupak, a zbog njegove specifičnosti ga ne možemo upotpunosti izjednačiti sa nekim drugim postupkom. Stečajni postupak ima osnov koji je drugačiji, kao i cilj pokretanja od izvršnog, parničnog i vanparničnog postupka. Tako da je opravdana egzistencija stečajnog prava kao naučne discipline, s obzirom da se ovdje ne radi samo o analiziranju postupka protiv stečajnog dužnika.

U samom uvodu će se razjasniti pojam stečaj i stečajni postupak. Stečaj predstavlja stanje pojedinog subjekta koje je prouzrokovano usled njegove nesposobnosti plaćanja, tj. nemogućnošću izvršavanja obaveza. Gledano s' druge strane, stečajni postupak predstavlja put koji je neophodno preći do kraja kada se gasi jedan subjekt, tj. stečajni dužnik, odnosno koji će se u nekom trenutku prekinuti, kada dolazi do obustavljanja postupka stečaja i nastavka rada dužnika. Može se reći da je postupak stečaja posledica stečaja kao stanja, ako se vratimo na već spomenutu definiciju.

Dalje imamo da je stečajni postupak normalan nastavak stečaja, gdje se vrši odlučivanje da li će jedan subjekt nastaviti ili prestati sa radom, tj. u kome će se povjerioci tog subjekta namiriti, podrazumijeva se ne na taj način na koji bi se namirili da je navedeni subjekt bio platežno sposoban.

Prema tome, stečaj i stečajni postupak predstavljaju samo dva termina koji zajedno označavaju jedan institut, sa tim što termin „stečaj“ označava stanje gdje je subjekt finansijski nesposoban – dužnik, dok „stečajni postupak“ označava postupak gdje kome će se primjeniti odgovarajuća pravila zbog utvrđivanja platežne nesposobnosti određenog subjekta, koliko taj period platežne nesposobnosti traje, te da li postoji vjerovatnoća da taj subjekt nastavi sa daljnjim radom, na koji način će se namiriti povjerioci tog subjekta, itd... Ipak, vrijeme

trajanja postupka stečaja kao stanja u kojem se nalazi dužnik, ne znači i ne mora biti isto kao i vrijeme u kome se sprovodi određeni stečajni postupak.

Sam postupak stečaja je veoma neizvjestan i težak za povjerioce. Kod stečaja osnovni cilj je namirenje povjerilaca, no to zavisi od imovine dužnika koja ulazi u stečajnu masu moguće je da svi povjerioci ne budu namireni u cjelosti, odnosno da ne budu uopšte namireni. Tu je i drugi cilj stečaja, a to je eliminisanje stečajnog dužnika iz privrede jedne države. Ukoliko poslovni subjekt nije u stanju da izvršava svoje obaveze, time i ne može učestvovati u privredi.

Stečajni postupak pored toga što je značajan za mala i srednja preduzeća, takođe je značajan i na drugim poljima. Naglasimo da i velika preduzeća u razvijenijim državama nisu oslobođena ovog postupka. Upravo je najveći broj stečajnih postupaka prisutan kod zemalja koje su finansijski najrazvijenije. Imamo mnoge razloge, kao npr.:

- Ekonomska recesija,
- loša poslovna i kadrovska politika,
- kao i drugi razlozi mogu da iniciraju pokretanje stečajnog postupka protiv nekog velikog privrednog subjekta.

Za ovo imamo mnogo karakterističnih primjera. Kako je sam stečajni postupak veoma složen, treba biti veoma oprezan kod njegovog regulisanja. Podrazumijeva se da treba koristiti iskustva privredno razvijenijih država, koje već imaju moderno stečajno pravo, ali sa druge strane, ne smije se ni tuđa iskustva koja se mogu iskoristiti od drugih država zanemariti.

U ovom diplomskom radu je prikazana uloga stečajnog upravnika u samom stečajnom postupku. Zatim je u trećem poglavlju dat primjer stručnog ispita i na koji način se isti polaže. U naredna dva poglavlja dati su prikazi odgovornosti i samo osiguranje stečajnog upravnika, te uloga stečajnog upravnika u postupku reorganizacije. Dalje, prikazana je uloga stečajnog upravnika u međunarodnom stečaju, te saradnja stečajnih upravnika. U zaključnom dijelu rekapitulirane su sve spoznaje do kojih se došlo i na kraju diplomskog rada, iza posljednjeg poglavlja, nalazi se popis literature koja je korištena pri izradi istog.